

MONETĀRAIS BIĻETENS 2007

7

Jūlijā Latvijas tautsaimniecībā saglabājās augsts iekšzemes pieprasījums, lai gan valdības īstenotā pretinflācijas politika sāka stabilizēt nekustamā īpašuma tirgu un veicināt kredītēšanas kāpuma tempa palēnināšanos. Kopumā joprojām bija vērojamas tautsaimniecības pārkaršanas pazīmes, ko apstiprināja Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes provizorisks dati par iekšzemes kopprodukta izaugsmi 2. ceturksnī (11.3%) un negaidīti straujais inflācijas kāpums jūlijā. Par tautsaimniecības nesabalansētību liecināja apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides apjoma kritums jūnijā (0.2%), bet rūpniecības nozares kopējo pieaugumu (1.2%) nodrošināja kāpums enerģētikā. Joprojām straujais mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums (jūnijā – 23.2%) liecināja par augsto privāto patēriņu, tomēr pēdējos mēnešos vērojams mazumtirdzniecības apgrozījuma kāpuma tempa palēninājums. Auga arī pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms un kravu apgrozījums Latvijas ostās (jūlijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – attiecīgi par 9.9% un 8.8%).

Jūlijā patēriņa cenas palielinājās par 1.2%, patēriņa cenu gada inflācija bija 9.5%, bet pēdējo 12 mēnešu vidējā gada inflācija (saskaņotais patēriņa cenu indekss) sasniedza 7.5%. Gada pamatinflācija pieauga līdz 9.1%. Lai gan jūlijā pārtikas cenu ietekme uz inflāciju nedaudz samazinājās, tomēr tā bija būtiska un virknei pārtikas preču nebija vērojams sezonāls cenu sarukums. Janvārī veiktā akcīzes nodokļa likmes paaugstināšana noteica pakāpenisku tabakas izstrādājumu cenu pieaugumu, bet atkārtotā akcīzes nodokļa likmes paaugstināšana jūlijā radīja lēcienveida cenu kāpumu (14.0%). Neraksturīgi jūlijā pieauga cietā kurināmā un siltumenerģijas cenas, kā arī ar mājokļa uzturēšanu saistīto pakalpojumu cenas.

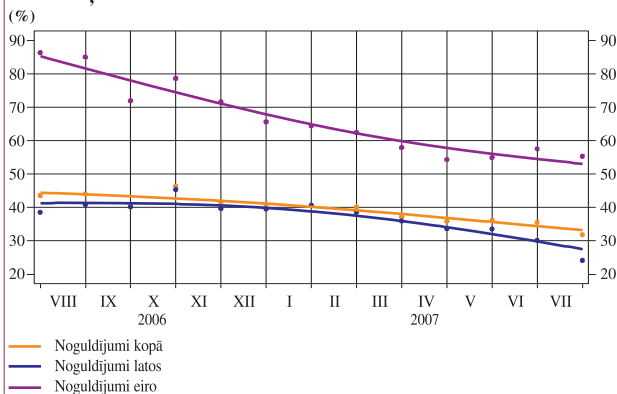
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais pārpalikums jūlijā bija 36.0 milj. latu, bet tā finansiālais pārpalikums no gada sākuma sasniedza 289.6 milj. latu (2006. gada pirmajos septiņos mēnešos – 228.6 milj. latu). Finansiālais pārpalikums jūlijā veidojās valsts pamatbudžetā (17.1 milj. latu) un sociālās apdrošināšanas fondā (26.8 milj. latu), bet pašvaldību konsolidētajā budžetā bija neliels finansiālais deficīts (6.3 milj. latu).

Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu kāpuma gada temps jūlijā bija ļoti augsts (48.5%), galvenokārt strauji (par 38.2%) palielinoties nodokļu ieņēmumiem. Augstāki bija arī nenodokļu ieņēmumi, ES struktūrfondu līdzekļu apjoms un budžeta iestāžu ieņēmumi. Nodokļu ieņēmumu kāpumā būtisks bija sociālās apdrošināšanas iemaksu pieauguma tempa kāpums līdz 38.0% un PVN ieņēmumu pieauguma tempa palēnināšanās līdz 29.0%. Straujš bija arī valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumu kāpuma temps (47.0%; t.sk. strādājošo atalgojuma un sociālās apdrošināšanas iemaksu izdevumi pieauga par 45.6%, bet kapitālie izdevumi – par 85.2%).

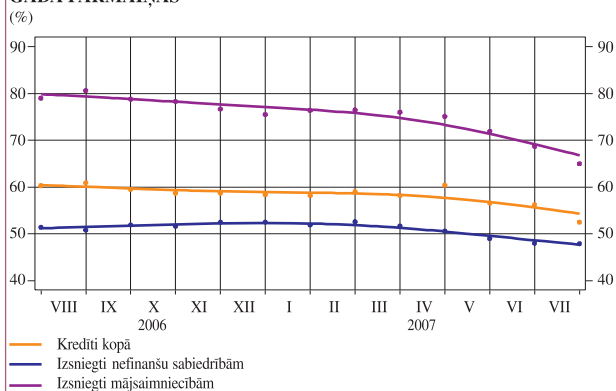
Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds (jūlija beigās – 1 086.8 milj. latu) mēneša laikā samazinājās par 17.5 milj. latu, jo tika dzēsti valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri.

Jūlijā plašā nauda M3 palielinājās tikai par 20.4 milj. latu un M3 gada pieauguma temps saruka līdz 32.0% (jūnijā – 35.7%). Arī naudas rādītāju M2 un M1 gada kāpuma temps samazinājās attiecīgi līdz 30.3% un 25.2%. Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājāsaimniecību noguldījumu atlikums palielinājās tikai par 11.6 milj. latu, to gada pieauguma tempam samazinoties par 3.7 procentu punktiem (līdz 31.9%). Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) saruka par

REZIDENTU FINANŠU IESTĀŽU, NEFINANŠU SABIEDRĪBU UN MĀJSAIMNIECĪBU NOGULDĪJUMU ATLIKUMA GADA PĀRMAIŅAS

REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTO KREDĪTU ATLIKUMA GADA PĀRMAIŅAS

1.8 milj. latu, tās gada kāpuma tempam samazinoties par 2.8 procentu punktiem (līdz 10.2%).

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps jūlijā saruka līdz zemākajam līmenim kopš 2005. gada pavasara (52.5%). Jūlijā nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums palielinājās attiecīgi par 184.0 milj. latu un 156.1 milj. latu un finanšu iestādēm izsniegto kredītu atlikums saruka par 114.2 milj. latu, bet kredītu atlikuma gada kāpuma temps samazinājās attiecīgi līdz 47.9%, 65.0% un 19.0%. Mērenāka kļuva mājsaimniecību hipotekārā kredīvēšana, un palielinājās nefinanšu sabiedrībām izsniegtā industriālā kredīta atlikums. Joprojām samazinājās mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma mēneša pieaugums (jūlijā – 107.6 milj. latu; iepriekšējā mēnesī – 141.7 milj. latu), par 5.3 procentu punktiem (līdz 75.6%) sarūkot arī mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma gada kāpuma tempam. Industriālā kredīta atlikums palielinājās par 44.2 milj. latu, tā gada pieauguma tempam samazinoties līdz 43.9%.

Augošās procentu likmes veicināja latos izsniegto kredītu atlikuma sarukuma tendenci, eiro izsniegto aizdevumu atlikumam sasniedzot 80.0% no kopējā kredītu atlikuma. Arī eiro izsniegto kredītu atlikuma gada kāpuma temps turpināja samazināties (jūlijā – 80.6%), bet latos izsniegto kredītu atlikums pirmo reizi bija par 3.3% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Kredīvēšanas resursus galvenokārt nodrošināja ārējais finansējums. Sindicētie kredīti noteica būtisku saistību kāpumu pret nesaistītajām MFI, bet saistību pieaugums pret mātesbankām (133.3 milj. latu) bija mazāks nekā jūnijā. Palielinājās arī nerezidentu nebanku noguldījumu atlikums. MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs pieauga par 122.6 milj. latu.

Jūlijā saglabājās augsta likviditāte. Latu pieprasījumu bankas apmierināja, pārdodot ārvalstu valūtu centrālajai bankai (Latvijas Banka neto nopirka eiro 34.0 milj. latu vērtībā), bet centrālās bankas piedāvātie kredīti un resursi valūtas mijmaiņas izsolēs netika pieprasīti. Latvijas Bankas tirie ārējie aktīvi palielinājās par 2.1%, bet emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem mēneša beigās bija 116.2%. Naudas piedāvājumu samazināja valdības noguldījuma Latvijas Bankā atlikuma pieaugums (62.1 milj. latu). Naudas bāze M0 jūlijā saruka par 42.9 milj. latu, un tās gada kāpuma temps samazinājās līdz 25.7%.

Augstā likviditāte noteica tālāku RIGIBOR kritumu. Jūlijā RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem samazinājās par 165 bāzes punktiem (līdz 3.30%), mēneša vidū sarūkot pat līdz 2.55%, bet kredītiem ar 3 un 6 mēnešu termiņu – attiecīgi par 142 un 115 bāzes punktiem (līdz 6.21% un 7.20%). RIGIBOR samazināšanās veicināja nefinanšu sabiedrībām latos izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes kritumu (līdz 8.4%), savukārt mājsaimniecībām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme sasniedza 16.5% (mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem – 10.0%), augot pievienotajām procentu likmēm. EURIBOR kāpuma ietekmē mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme pieauga attiecīgi līdz 6.3% (mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem – līdz 6.0%) un 6.5%. Strauji samazinājās nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību latos veikto termiņnoguldījumu vidējā svērtā procentu likme (attiecīgi par 1.4 un 0.8 procentu punktiem; līdz 4.1% un 4.6%).

Jūlijā Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss attiecībā pret latu samazinājās (attiecīgi par 1.3% un 0.1%), bet Japānas jenas kurss palielinājās par 2.4%.

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2007	
	VI	VII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	1.2	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.9	1.2
Pēdējo 12 mēnešu vidējā gada inflācija (saskaņotais patēriņa cenu indekss; %)	7.2	7.5
Gada (%)	8.8	9.5
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	8.1	9.1
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	62 287	60 635
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	5.8	5.7
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (milj. latu)	253.6	289.6
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	340.9	*
Imports	649.6	*
Bilance	-308.7	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	VI	VII
MFI¹		
M3	6 146.6	6 167.0
Repo darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	59.6	70.4
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	51.8	52.1
M2	6 035.3	6 044.5
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 642.5	1 576.2
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	178.5	187.7
M1	4 214.3	4 280.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	948.6	946.8
Noguldījumi uz nakti	3 265.7	3 333.8
Tīrie ārējie aktīvi	-3 675.5	-3 744.3
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām	11 754.6	11 980.5
Kredīts valdībai	325.6	297.5
Centrālās valdības noguldījumi	210.4	274.2
Ilgāka termiņa finanšu saistības	2 104.2	2 156.7
Latvijas Banka		
M0	2 311.8	2 268.9
Skaidrā nauda apgrozībā	1 056.1	1 054.7
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	1 255.7	1 214.2
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	2 582.3	2 636.1
Tīrie iekšējie aktīvi	-270.5	-367.2
Kredīti	-186.0	-248.1
MFI	0	0
Valdībai (neto)	-186.0	-248.1
Pārējie aktīvi (neto)	-84.6	-119.1
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	4 928.46	5 109.27
Zelts	160.32	164.70
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.16	0.16
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	4 767.90	4 944.33

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2007	
	VI	VII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.6	2.7
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	9.8	8.4
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti latos)	15.4	16.5
t.sk. mājokļa iegādei	9.1	10.0
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.4	6.5
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.2	6.3
t.sk. mājokļa iegādei	5.9	6.0
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	5.5	4.1
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.7	1.0
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	5.4	4.6
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.6	0.5
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.9	4.0
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.9	1.9
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	4.0	4.0
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.6	1.7
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	6.0	6.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5220	0.5150
Ls pret GBP	1.0440	1.0430
Ls pret 100 JPY	0.4250	0.4350
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	VI	VII
MFI rezerves	1 363.1	1 337.0
Nacionālā valūta kasēs	107.5	107.9
Noguldījumi Latvijas Bankā	1 255.6	1 229.0
Ārzemju aktīvi	4 148.0	4 641.9
Ārvalstu valūta kasēs	60.8	61.0
Prasības pret MFI	2 371.7	2 838.8
Prasības pret ne-MFI	1 655.7	1 676.1
Pārējie aktīvi	59.8	66.0
Prasības pret centrālo valdību	245.5	230.4
Prasības pret vietējo valdību	80.1	67.0
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	170.6	180.6
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	6 260.2	6 320.3
Prasības pret mājsaimniecībām	5 382.2	5 538.3
Neklasificētie aktīvi	970.3	971.4
Pamatlīdzekļi	144.5	148.2
Nauda ceļā	27.7	29.5
Pārējie aktīvi	128.7	133.7
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	669.3	660.0
Aktīvi pavisam	18 619.9	19 286.8
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>521.2</i>	<i>601.6</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 772.0	1 758.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	105.6	101.5
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	714.2	721.7
Mājsaimniecību	952.1	935.1
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	971.3	927.5
Valsts nefinanšu sabiedrību	173.8	149.4
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	217.4	196.6
Mājsaimniecību	580.0	581.5
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	2 247.6	2 316.6
Valsts nefinanšu sabiedrību	26.2	30.1
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	665.0	685.4
Mājsaimniecību	1 556.3	1 601.1
Centrālās valdības noguldījumi	24.4	26.1
Vietējās valdības noguldījumi	266.0	262.6
Tranzītfondi	4.2	4.2
Ārzemju pasīvi	10 405.8	11 022.3
Saistības pret MFI	6 721.9	7 060.6
Saistības pret ne-MFI	3 378.5	3 676.6
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	305.4	285.1
Saistības pret Latvijas Banku	0	0
Emitētie parāda vērtspapīri	357.6	359.1
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	59.6	70.4
Kapitāls un rezerves	1 512.2	1 547.5
Rezidentu	808.3	837.0
Nerezidentu	703.8	710.4
Uzkrājumi parādiem un saistībām	100.9	102.5
Neklasificētie pasīvi	898.4	889.7
Nauda ceļā	165.0	161.5
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	125.4	131.7
Saistības pret rezidentu MFI	608.0	596.5
Pasīvi pavisam	18 619.9	19 286.8
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>521.2</i>	<i>601.6</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).